Сонети

Дю Белле Жоашен (Жоакім)

Перекладач: Микола Зеров

Джерело: З книги: Микола Зеров. Твори в двох томах. К.: Дніпро, 1990

Жалі

Блажен, хто, звідавши всі племена земні,
Як мудрий Одіссей чи то Язон завзятий,
Укритий славою чи досвідом багатий,
Вертає в отчину — дожить останні дні.

Коли ж побачу я у рідній стороні
Дим від тісних осель і зможу привітати
Колючий живопліт навкруг старої хати,
Понад усі скарби дорожчої мені!

Я так люблю цей дах, споруджений дідами,
Що забуваю Рим і мармурові храми,
На дикий камінь стін з утіхою гляджу;

Луару не віддам за Тібр; малу долину
Ліре волію я висотам Палатіну,
А сплеску римських вод — солодкий сон Анжу.

Старовинності Риму

I

Мов Береціntія у повозі святім,
Мурами вінчана, оточена юрбою

Богів, дітей своїх — і ти була такою,
Державо із держав у розцвіті своїм!

Чи ж ліком власних чад не дорівнявся Рим
Фрігійській матері? А славою дзвінкою
Все переважив він і чарами спокою
Ласкаво панував над кругом світовим.

І тільки Рим один до Риму міг рівнятись,
І Риму одного міг тільки Рим жахатись.
Було бо писано у книзі судьбовій,

Щоб скрізь підносив він тріумфу горді брами,
Законом для землі поставив присуд свій,
А серця мужністю зрівнявся з небесами!

II

Ні жах пожеж, що в пам'яті живуть,
Ні гострі леза згубного металу,
Ні звад усобницьких туман запалий,
Що тьмою крив твою, о Риме, путь,

Ні часу заздрого нестямна лють,
Ні доля, в зрадництві така зухвала,
Ні гнів небес, ні варварська навала,
Що владні унівець все обернуть,

Ні урагану злого міць руїнна,
Ні буйства вод старого Тіберіна,
Що стільки раз вставав на тебе він,

Не збили гордої твоєї вроди,
І навіть прах святих твоїх руїн
Ще вабить владарів, сліпить народи.

III

Ти, що несеш хвали своєї дань
Гордині, що стрясала небесами,
Милуєшся на гори, вал і брами,
На легкість арок і могуту бань,

Пильніше на останки ці поглянь,
На все, що, віку сточене зубами,
Ще й досі мудро устає над нами,
Як джерело умілості і знань,

Поглянь, як Рим пустині дав на здобич
Старе своє житло і тут же, обіч
Помурував красу нових колон,-

І ти збагнеш це божество, єдине,
Що проти Долі владних заборон
Ще воскрешає дорогі руїни.

IV

Як лан завруниться, зелений, по весні,
А там зведе стебло, туге і стромовите,
Стебло ж оздобиться у колос красовитий
І визернить його у млосні літа дні,

І як у пору жнив наспіє час пашні
Хвилясті кучері на ниві положити

І рівно смугами нажатими жовтіти,
Щоб тисяча снопів постала на стерні,-

Так римська день у день підносилась держава,
Аж поки варварів прорвалась буйна лава,
І ці руїни — знак хижацької руки.

А ми плекаєм їх, мов злидарі, поволі
Блукаєм, зігнуті, збираєм колоски,
Усе, що по женцях лишилося на полі.